

Tee oikein

Pyhäjärven kaupunki/Tekninen toimi
Ollintie 26
86800 Pyhäsalmi
tekninen.kirjaamo@pyhajarvi.fi

Haapajärven kaupungin lausunto Pyhäjärven kaupungin Uusi-Olkolan asemakaavan valmisteluvaiheen aineistosta

Haapajärven kaupunki kiittää Pyhäjärven kaupunkia mahdollisuudesta lausua Uusi-Olkolan asemakaavan valmisteluvaiheen aineistosta.

Uusi-Olkolan asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa datakeskuksen sijoittuminen Pyhäjärven kaupungin alueelle noin kahdeksan kilometrin etäisyydelle keskustajamasta. Suunnittelualue sijoittuu valtatie 27:n ja Iisalmi-Ylivieska -rautatien väliselle alueelle, ja sen läpi kulkee kaksi 110 kV voimajohtoa.

1. Maakuntakaavan ohjausvaikutus

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava ohjaa alueen maankäyttöä merkittäväällä tavalla. Suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti tärkeään energia- ja infrastruktuurivyyöhykkeeseen, jossa korostuvat sähkönsiirron, uusiutuvan energian tuotannon ja teollisten toimintojen yhteensovittaminen.

Valmisteluaineistossa maakuntakaavan ohjausvaikutus jää yleiselle tasolle. Aineistosta ei käy riittävän selvästi ilmi, miten suunnittelualue liittyy maakuntakaavassa osoitettuihin energiahuollon ratkaisuihin, voimajohtoyhteyksiin, viherrakenteeseen tai ekologiin yhteystarpeisiin.

Haapajärven kaupunki korostaa, että asemakaavoituksessa tulee esittää selkeä ja riittävä arvio siitä, miten kaavaratkaisu toteuttaa maakuntakaavan merkintöjä ja määräyksiä. Erityisesti tulee tarkastella energiahuollon alueita, voimajohtokäytäviä sekä vihreän siirtymän kehittämisvyöhykkeitä. Maakuntakaavan tavoitteena on turvata sähkönsiirron kapasiteetti ja sen kehittäminen siten, ettei yksittäinen hanke rajoita laajempia alueellisia ratkaisuja.

Jatkovalmistelussa tulee esittää nykyistä yksityiskohtaisempi tarkastelu siitä, miten asemakaava sovitetaan maakuntakaavan kokonaisuuteen, miten mahdolliset ristiriidat ratkaistaan sekä miten keskeiset maakuntakaavamerkinnot toteutuvat asemakaavaratkaisussa.

Tee oikein

2. Sähkönsiirron ratkaisut ja vaikutukset

Suunnittelualueen läpi kulkevat 110 kV voimajohdot muodostavat keskeisen lähtökohdan hankkeelle. Datakeskushankkeen sähkönkulutus tulee olemaan erittäin merkittävä, mikä edellyttää laajamittaisia investointeja sähkönsiirtoon. Valmisteluaineistosta puuttuu arvio siitä, edellyttääkö hanke nykyisen verkon merkittävää vahvistamista tai uusien voimajohtojen rakentamista.

Hankkeen luonne huomioon ottaen sähkönsiirron vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle ja myös kuntarajojen yli. Haapajärven kaupunki katsoo, että vaikutuksia ei ole arvioitu riittävällä tarkkuudella.

Jatkosuunnittelussa tulee tarkastella ainakin seuraavia kokonaisuuksia:

1. Sähköverkon kapasiteetin riittävyys ja mahdolliset vahvistamistarpeet seudullisella tasolla.
2. Vaikutukset Haapajärven alueen sähköjakeluun ja tuleviin energiahankkeisiin, mukaan lukien tuulivoima- ja teollisuushankkeet.
3. Uusien voimajohtojen tai sähköasemien sijoittuminen sekä niiden ympäristövaikutukset kuntarajojen yli.
4. Huoltovarmuuden näkökulma sekä sähköverkon kuormituksen hallinta poikkeustilanteissa.

Lisäksi eri toteutusvaihtoehtojen vaikutuksia maisemaan, maankäyttöön, luonnonympäristöön ja asutukseen ei ole arvioitu.

Haapajärven kaupunki katsoo, että jatkosuunnittelussa tulee esittää riittävän tarkka ja alueellisesti kattava tarkastelu sähkönsiirron vaihtoehtoista. Tarkastelussa tulee huomioida yhteisvaikutukset alueen muiden energiainfrastruktuurihankkeiden kanssa. Vaikutukset tulee arvioida myös Haapajärven kaupungin alueelle ulottuvilta osin, erityisesti kun merkittävä osa vihreän siirtymän energiahankkeista kytkeytyy Pysäysperän sähköasemaan.

Lausunnossaan kaupunki korostaa, että sähkönsiirtoa koskevat ratkaisut ovat luonteeltaan ylimatekunnallisia ja -kunnallisia, eikä niitä tule ratkaista yksittäisen asemakaavan tasolla ilman laajempaa tarkastelua.

Haapajärven kaupunki pitää tärkeänä, että seudun datakeskus- ja energiahankkeita tarkastellaan kokonaisuutena. Sähkönsiirron ratkaisuissa tulee turvata tasapuoliset ja pitkällä aikavälillä kestävät edellytykset eri kuntien alueille sijoittuville hankkeille siten, ettei yksittäinen hanke rajoita muiden kehittämistä.

Kaavan valmisteluaineistossa sähkönsiirron kokonaistarkastelu on edellä mainitut seikat huomioiden yksi keskeisimmistä puutteista.

Tee oikein

3. Vaikutusalueen rajausta ja kuntien välinen tarkastelu

Valmisteluaineistossa vaikutusten tarkastelu rajautuu pääosin asemakaava-alueeseen. Haapajärven kaupunki katsoo, että hankkeen todellinen vaikutusalue on tätä laajempi. Erityisesti sähkönsiirtoon, liikenteeseen ja maankäyttöön liittyvät vaikutukset voivat ulottua usean kunnan alueelle.

Jatkovalmistelussa tulee määrittellä vaikutusalue realistisesti ja arvioida vaikutukset kuntarajat ylittävinä kokonaisuuksina. Tämä on tarpeen myös riittävän vuoro-vaikutuksen ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

4. Liikennevaikutukset

Valmisteluaineistossa liikennevaikutusten arviointi on alustavaa. Aineistosta ei käy ilmi hankkeen aiheuttamat liikennemäärät, eikä raskaan liikenteen vaikutuksia tieverkkoon ole arvioitu riittävästi.

Haapajärven kaupunki katsoo, että jatkosuunnittelussa on tarpeen esittää tarkempi arvio liikenteen määrästä, sen jakautumisesta eri reiteille sekä vaikutuksista alueelliseen tieverkkoon, erityisesti valtatie 27:n osalta. Arvioinnissa tulee huomioida myös rakentamisvaiheen liikenne sekä vaikutukset kuntarajat ylittäviin yhteyksiin.

5. Ympäristövaikutusten arviointi

Valmisteluaineistossa ei esitetä riittäviä ympäristöselvityksiä. Erityisesti luontovaikutusten, maisemavaikutusten ja ekologisten yhteyksien tarkastelu on puutteellista.

Haapajärven kaupunki korostaa, että vaikutusten arvioinnin tulee kattaa asemakaava-alueen lisäksi siihen liittyvät infrastruktuuriratkaisut, kuten sähkönsiirto. Lisäksi arvioinnissa tulee huomioida kumulatiiviset vaikutukset yhdessä alueen muiden hankkeiden kanssa.

6. Yhteenveto

Haapajärven kaupunki suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti alueen kehittämiseen energiaintensiivisen teollisuuden sijoittumispaikkana. Samalla kaupunki korostaa, että hankkeen vaikutukset ulottuvat merkittävästi kuntarajojen yli.

Asemakaavan jatkovalmistelussa tulee varmistaa maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen, sähkönsiirron kokonaisratkaisujen kestävyys sekä vaikutusten riittävä arviointi seudullisesta näkökulmasta.

Valmisteluaineistossa on tunnistettavissa keskeisiä puutteita, jotka tulee korjata kaavaprosessin edetessä. Maakuntakaavan vaikutusten arviointi on yleisluonteinen. Sähkönsiirron ratkaisut ja niiden vaikutukset on esitetty ilman riittäviä vaihtoehtotarkasteluja. Liikennevaikutusten arviointi on keskeneräinen.

Tee oikein

HAAPAJÄRVEN KAUPUNKI

LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointi on puutteellinen erityisesti kumulatiivisten vaikutusten osalta. Lisäksi hankkeen vaikutusalueen tarkempi määrittely puuttuu.

Haapajärven kaupunki katsoo, että kaava-aineistoa tulee täydentää useilta osin. Edellä esitettyjen puutteiden korjaaminen on tarpeen, jotta asemakaavan vaikutukset voidaan arvioida riittävällä tarkkuudella ja kaavaratkaisun hyväksyttävyyttä voidaan varmistaa.

Haapajärvellä 13.5.2026

Tekninen lautakunta